

ПАРТНЬОРСТВО ЗА ЗДРАВЕ !

ФОНД “УСЛОВИЯ НА ТРУД”

СОФИЯ 1000, УЛ. “ТРИАДИЦА” № 2

ТЕЛ. : 986 – 53 - 58

986 – 14 - 58

УТВЪРЖДАВАМ:

Личните данни в документа са
Заличени на основание чл. 4, т.1
От Регламент (ЕС) 2016/679

ЛАЗАР ЛАЗАРОВ 21.02.2023

СЛУЖЕБЕН ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
ПО СОЦИАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ И
МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ПРОГРАМА

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ФОНД "УСЛОВИЯ НА ТРУД" ЗА 2023 ГОДИНА

Програмата за дейността на Фонд „Условия на труд“ е документ, който консолидира усилията на държавата и социалните партньори, като допринася за тяхната еднопосочност за подобряване на условията на труд в предприятията от една страна и повишаване знанията и информираността на работещите за недопускане на трудови злополуки и професионални болести в Република България – от друга.

Основна част от дейността на Фонда е свързана с подпомагане на работодателите чрез съфинансиране на отделни предприятия за осигуряване на здравословна работна среда и безопасни работни места, с което се подобряват условията на труд и качеството на труда.

Запази се тенденцията от последните години за увеличаване на относителният дял на подадените проектни предложения. Едно от условията за това е липсата на друга действаща Програма за финансиране на предприятията за подобряване на условията на труд. Друго важно условие е предоставената възможност в 30%-ното съфинансиране от ФУТ да участват предприятия от различни икономически дейности, също и бързите срокове за разглеждане на подадените проектни предложения.

Данните през последните три отчетни години показват тенденция на нарастване на броя на реализираните проекти за подобряване на условията на труд в предприятията. През 2022 г. се увеличиха с 39% реализираните договори за финансиране на отделни предприятия спрямо 2020 г.

През 2022 година икономическият ефект след изпълнението на дейностите в 53 предприятията е значим. С предприетите технически мерки са подобрени факторите на работната среда – микроклимат, прах, химични агенти, осветеност и т.н. Социалния ефект от изпълнението на проектите за подобряване на условията на труд в предприятията е увеличена мотивацията на работещите и реално са подобрени условията на труд на 4 260 работещи, което представлява 14% увеличение спрямо предходната година.

Реализираните договори са на фирми от територията на цялата страна, като най-голямо е участието на предприятия от областите Габрово, Бургас, Пловдив, Стара Загора, Монтана и София.

Договорите за финансиране на проекти са сключени с предприятия от различни икономически дейности (производство на мебели, производство на облекло, производство на метални изделия, производство на основни метали, хотелиерство, информационни услуги и други). В 81% от реализираните 53 договори през годината е подобрен фактора на работната среда - микроклимат, в 57% - осветеността на работни места, в 47% е минимизиран риска от директен и индиректен допир с ел. ток и пожаробезопасност, в 11% - химични агенти и прах и т.н.

С реализирането на проектите като добра практика в предприятията може да се посочи:

- Подобряване на микроклимата в работните помещения чрез внедряване на колективни средства за защита - климатични и вентилационни системи, изграждане на преградни стени, смяна на дограма и врати, и други. Подобряване на отоплението в работните помещения през преходните и студените периоди на годината. Ефективна изолация на работните помещения, ограничаваща неблагоприятното въздействие на микроклимата върху организма на работещите;

- Реконструкция и изграждане на локални аспирационни уредби над източника на отделяне на прах или опасни химични вещества, водещо до подобряване на работната среда и минимизиране на риска за работещите;

- Подобряване осветеността на работните места чрез подмяна и обновяване на осветителните инсталации, с което не се създава риск от злополуки, дължащи се на вида и изпълнението на инсталациите и качеството на осветлението. Осигуряване на аварийно осветление в работните помещения на работни места, на които при авария в осветителната система работещите са изложени на риск от злополука;

- Намаляване на опасността от поражение от ел. ток и редуциране на предпоставките за възникване на трудови злополуки след ремонт на електрически инсталации, защитно заземяване, зануляване и дефектнотокова защита;

- Минимизиране на рисковете, произтичащи от експозиция на шум на работни места с наднормени стойности, чрез изграждане на преградни стени и обособяване в отделни помещения;

- Намаляване опасността от падане на едно ниво чрез подмяна на подовите настилки в работните помещения;

- Подобряване на санитарно-битовите условия посредством ремонт и реконструкция на санитарно-битовите помещения (съблекални, тоалетни помещения и мивките, душовите помещения и умивалните, стаите за почивка) на работещите. Осигуряване на топла вода за работещите чрез внедряване на соларни батерии.

Средствата, изплатени по реализираните за годината договори, в които фондът участва с до 30% от вложените средства, са на обща стойност 2 302 972.11 лв, като в 38% от реализираните договори е изплатена финансова помощ от Фонда в размер над 50 000 лева, без ДДС. Сумата на изплатените средства на бизнеса по договорите, свързани с подобряване на условията на труд в предприятията е над 58% от общо предвидената в бюджетната програма.

От одобрените проекти през 2021 година и 2022 година – 26 броя преминават за изпълнение през 2023 година. Задължението по тези договори от страна на Фонд „Условия на труд“ възлиза на 1 563 000 лева. През 2023 година дейността на фонда ще бъде насочена към насърчаване на работодателите за подобряване на условията на труд в предприятия от различни икономически дейности, в това число малки и средни предприятия.

Основна част от дейността на Фонда е осъществяването на превенция по безопасните и здравословни условия на труд чрез провеждане на обучения.

През 2022 година са сключени 7 договора с национално представителните организации на работниците и служителите, и на работодателите. По сключените договори са преведени средства в размер на 630 000,00 лева и от тях са усвоени 629 899,35 лева. Чрез средствата по тези договори са обучени членове на структурите на социалните партньори, браншови организации, работодатели, членове на комитети и групи по условия на труд. Със средства на Фонд „Условия на труд“ са обучени 4 915 работещи в областта на безопасността и здравето при работа.

Ефектите от реализацията на обученията и конкретните резултати се проявяват в:

- Изграждане на интегрирана фирмена политика по труда, насочена към развитие на индустриалните отношения, осигуряване на здравето и безопасността на работещите и обвързването на тази политика с изискванията за ефективност, качество и екологична целесъобразност на фирмената дейност;
- Информирание на работещите за нововъзникващите рискове на работното място;
- Привеждане на работните места и оборудването с изискванията на законодателството с акцент на борбата с риска и източника за неговото възникване.

През 2023 година дейността на Фонда ще бъде насочена към укрепване и разширяване на социалния диалог за повишаване на мотивацията за прилагане на законодателството по безопасност и здраве при работа.

Превантивните дейности по безопасност и здраве при работа Фонда осъществява и чрез разпространяване на информационни материали - книги, ръководства, наръчници, дигитални, брошури, свързани с безопасността и здравето при работа. С финансирането и разпространението на информационни материали в областта на труда и трудовите отношения са улеснени работодателите, специалистите по безопасност и здраве при работа, и представителите на работниците и служителите за предприемане на конкретни мерки във връзка с новите форми на труд, свързани с мускулно-скелетните смущения, както и производството, употребата и съхранението на опасни вещества.

С цел постигане на по-добри резултати в областта на превенцията на професионалните рискове в отделните икономически дейности е необходимо осигуряване на финансов ресурс за реализиране на дейността, свързана с разработване и издаване на информационни материали.

В изпълнение на Наредба № 8 от 26.11.2007 г. за условията и реда за финансиране на диагностиката на професионалните болести и съгласно процедурата за финансиране на диагностиката на професионалните болести от Фонд „Условия на труд“ през 2022 са сключени 3 договора с УМБАЛ “Св. Иван Рилски” ЕАД – гр. София, с УМБАЛ “Св. Георги” ЕАД – гр. Пловдив и УМБАЛ "д-р Георги Странски" ЕАД, гр. Плевен.

В болничните отделения са извършени медицински прегледи и диагностика на хоспитализирани общо 715 пациенти, експонирани на прах, системно динамично пренапрежение, микротравматизация, екстремно навеждане и усукване на гръбначния стълб, вибровъздействие, еднотипия; експонирани на метали, иританти, токсични изпарения и аерозоли и материали от работната среда със сенсibiliзиращ потенциал; експонирани на продължителен и интензивен шум.

Извършени са групови медицински прегледи за ранно откриване на професионалните болести на 2 835 работещи в специфични условия на труд от 9 предприятия в страната. Тези работещи са изложени на неблагоприятно въздействие на факторите на работната среда - прах, шум, химични агенти над граничните или близки до тях стойности. Прегледите са извършени в предприятията от икономически дейности - производство на метали, производство на метални изделия, текстил, производство на бои и други.

Новооткрити за професионална болест са 44 случая, за които са изпратени бързи известия до ТП на НОИ за стартиране на процедурата за проучване на професионално заболяване в съответствие с нормативната уредба. Новооткритите случаи са с 83% повече спрямо предходната година.

По изпълнение на сключените договори за извършване на диагностични дейности са изплатени на болниците средства в размер на **876 632,40** лева, което представлява 86% усвояемост на предвидените по дейността средства в Програма 2022.

През 2023 г. изпълнението на дейността следва да бъде насочено към осигуряване на здравно наблюдение на работещите от рисков сектори на икономиката.

Отчитайки постигнатите резултати, Фонд “Условия на труд” през 2023 г. ще продължи да насочва дейността си към осигуряване на безопасност и здраве при работа, отчитайки промените на работното място и възникването на нови професионални рискове.

Имайки предвид гореописаното, дейността на фонд “Условия на труд” през 2023 година ще бъде насочена към изпълнение на Оперативната цел: Превенция на професионалните и здравните рискове на работното място.

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ ЦЕЛТА НА ПРОГРАМАТА

1. Подобряване културата на здравето и безопасността в предприятията. Насърчаване на работодателите за подобряване на условията на труд в предприятията, в това число микро, малки и средни предприятия.

2. Развитие на превантивните дейности по безопасност и здраве при работа, с включване в целеви групи на всички участници във формиране на политиката по безопасност и здраве при работа – работодатели; специалисти по безопасност и здраве при работа; членове на комитетите и групите по условия на труд; представители на национално представителните организации на работниците и служителите и държавните администрации.

3. Финансиране на дейности по диагностика и ранно откриване на професионалните болести.

4. Разработване и закупуване на учебни и информационни материали, свързани с осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд.

5. Финансиране на конференции и семинари в областта на здравословните и безопасни условия на труд.

ОСИГУРЯВАНЕ НА СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

Бюджет от 4 000 000 лева, формиран чрез трансфер от бюджета на Държавното обществено осигуряване от суми от фонд “Трудова злополука и професионална болест”, предвидени за финансиране на дейности за намаляване на честотата и тежестта на осигурените социални рискове “трудова злополука и професионална болест”.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Повишаване броя на предприятията, подобрили условията на труд.
2. Повишаване на осведомеността и мотивацията на работещите и на работодателите за изпълнение на законодателството по безопасност и здраве при работа.
3. Повишаване капацитета на социалните партньори на ниво предприятие за ефективно прилагане на законодателството по безопасност и здраве при работа.
4. Превенция на професионалните болести.
5. Провеждане на информационни кампании за превенция на професионалните рискове.

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ПО ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ
ЦЕЛТА НА ПРОГРАМАТА**

	Дейности	Сума лв.
I.	Финансиране на проекти и програми с конкретна практическа насоченост за подобряване на условията на труд	2 250 000
II.	Превантивни дейности	740 000
1.	<i>Обучение по безопасност и здраве при работа</i>	<i>680 000</i>
1.1.	Обучение на национално представителните организации на работниците и служителите, и на работодателите.	630 000
1.2.	Обучение на министерства и ведомства.	50 000
2.	<i>Проучвания и разработване, издаване и закупуване на учебни и информационни материали (методики, ръководства, помагала за оценка на риска, справочници, книги, брошури и др.)</i>	<i>60 000</i>
III.	Национални конференции и семинари в областта на безопасността и здравето при работа	10 000
IV.	Дейности по диагностика на професионалните болести	1 000 000
	ОБЩО:	4 000 000